

A PAP

1.

Ebbe a témába nehezen fogok bele; hosszan készültem rá, sok gondolatot megrostáltam. Megírására az készlet, hogy sok emberrel találkoztam, akiknek téves a papokról alkotott képük. Másrészt izgalmas kihívásnak tartom azt, hogy tudok-e úgy írni erről a – szerintem – legszebb és legfontosabb hivatásról, hogy az mindenki számára érthető és vonzó legyen, s főként igaz. Szeretném követni Weöres Sándor költőt, aki azt mondta: „Én, amikor írok, minden mondatot úgy írok le, mintha magának Jézus Krisztusnak írnám.”

Még a templomba járók közül sem mindenki bízik a papban, a templomba nem járóknak meg egyszerűen gyanús, fölösleges vagy akárháyszor ellenszenves figura. (Az elmúlt rendszerben igencsak lejáratták őket.) Tetejében a cölibátus, a nőtlenség is megterheli a katolikus papok képét, vagyis az, hogy „kivonják a testüket a forgalomból” (ha nem is mind). Ez sokak szemében „csodabogárrá” deformálja őket. (Tudat alatt talán az idegesít egyeseket, hogy a pap nem osztozik az emberek házias életében.) Nem vagyunk „csodabogarak”. Nem vagyunk más emberek, mint a többiek, ha hivatásunk egyedülálló is, ha nem léphet is közénk az, akit nem Isten választott ki erre a szolgálatra, és ha hivatásunkat, nőtlenségünket csak a karizmák (isteni adományok) segítségével magyarázhatjuk is. Tehát mi ugyanúgy vágyunk ölelő női karokra, nyakunkat átkulcsoló saját gyerekekre – de Isten iránti szeretetünk bizonyításaképp, „Isten Országáért lemondunk” (Mt 19,12) ezekről az elementáris gyönyörűségekről. Fülünkbe cseng Jézusnak az a szava is, hogy „aki hozzám jön, és jobban szereti atyját, anyját, feleségét..., nem lehet az én tanítványom” (Lk 14,26). Életformánkkal, életideálunkkal is jelezni akarjuk, hogy Krisztust szándékozunk a legelső helyre tenni életünkben, és hirdetjük is, hogy híveink hasonlóképp szeressék Jézust az ő más életkörülményeik között. Láthatjuk, hogy a nőtlen élethez annak JEL-szerepe miatt ragaszkodik a katolikus egyház, ugyanis ez felhív(hat)ja az emberek figyelmét arra a túlvilágra, ahol már nem házasodnak az emberek, ahol már nem véges örömeben

lesz részünk, hanem végtelen boldogságban (Mt 22,30). Persze ez nem jelenti azt, hogy a cölibátussal kötelező egyetérteni, elfogadni azt. Jézus ezt az elutasítást – és más nehézségeinket is – megérti, s ezzel a többször ismétlődő mondatával hagyja jóvá: „Aki nek füle van, hallja meg” (Lk 14,35)!

Azon lehet vitatkozni, hogy a mai pánszexuális világban érdemes-e a cölibátushoz ragaszkodnia az egyháznak. Az is biztos, hogy a nőtlenséget Jézus csak egyeseknek tanácsolja („aki föl tudja fogni, fogja föl”: Mt 19,12), és csak az tudja tisztán megélni, aki nagyon mély, szoros szerető kapcsolatban áll Jézussal, szinte szerelmes Belé, és mással az égvilágon soha fel nem cserélné, ahogy egy szerelmes fiú sem cserélné fel soha szerelmét a világ legszebb nőjével sem. Végző soron egyetérthetünk Bosák Nándor püspökkel: „Papi hivatásunkat csak az Isten felől tudjuk megindokolni.”

Elsősorban arról akarok írni, hogy az én szememben ki a pap, és miért lettem az. Egy kis történetből indulok ki. Fölvétel volt a pesti Papnevelő Intézetben. A végén vizsgáztatók megkérdezik a jelentkezőktől, miért akarnak papok lenni. Amikor már a harmadik is azt mondja, hogy azért, mert szereti az embereket, az egyik öreg pap az öklével az asztalra csap, és szinte elkáromkodja magát: „A csudába is, akkor menjen el a kórházba betegápolónak! Én olyanokat szeretnék hallani, hogy azért akarok pap lenni, mert látom, hogy az emberek tömege a szakadék felé rohan, és én ki akarom tárnai a karjaimat – azzal mutatja is, ki is tárja karjait, mint egy keresztre feszített –, hogy bele ne rohanjanak a szakadékba, ahol nyakukat szegik!” (Jézusról is többször följegyezték, hogy nagyon idegesítette, amikor az általa meggyógyított hírszertelni kezdte meggyógyítását – bár mindig nagyon „megesett a szíve” a betegeken [Mt 14,14] –, mert nem azt akarta, hogy orvosként vegyék igénybe Őt, hanem tanítani akart, ld. pl. Mt 1,44-45 és Lk 4,43-44).

Nos, jól határozta meg az öreg professzor a papi mivolt lényegét? Félig-meddig. A papi hivatás teljességét azért ő sem ölelte fel. A pap ugyanis több mint „ügyeletes életmentő”.

Valóban, sokan élnek rövidre zárt életet. Őket három csoportra oszthat-

nánk. 1. Vannak, akik abban a hitben élnek, hogy a halál után nincs tovább, és addig is szépen, okosan akarnak élni. 2. Vannak sokan, akik nemcsak hogy nem hisznek Istenben, túlvilágban, hanem egyenesen (bocsánat e csúf szóért!) pocskul élnek. Agyon dolgozzák, agyonisszák magukat. Szellemtelen, csip-csup örömmel beérik. Idő előtt kórház és a sír leselkedik rájuk. (Sajnos az egyik egyházközségemben már az is meglepő, ha van olyan hét, amikor nincs a templomra kitéve olyan gyászcedula, amelyen 50-60 év közötti férfi neve szerepel.) 3. És végül vannak azok, akik gyakorolják ugyan vallásukat, de ez számukra többnyire egyhangú kötelességteljesítés. Krisztusért nem lelkesednek. Nem boldogok. Elégedetlenek. Életük fő célja végeredményben a Pénz, és az igaz Isten számukra valójában csak egy fantom-istenség vagy „ópium” (Marx), és olyan valaki, akitől földi javakat lehet koldulni.

A pap nem „betegápoló”, sem nem „életmentő”. Sőt nem is megváltó. Jézus már megváltotta a világot, azóta nyitva a Mennysországi Kapuja. És a pap feladata elsősorban nem az, hogy a híveit betuszkolja, segítse beszusztrolni a Menny kapujának nyílásán. A pap azért van, hogy Jézus evangéliumának segítségével megtanítsa az embereket már itt a földön a boldog mennyországi életre. Így megtapasztalhatják az embereket, hogy már itt a földön is elkezdődhet(ne) a Mennysországi, a sok gond és a szenvedések ellenére is. Az igazi pap ilyeneket hirdet: „Nem kell várni a Mennysországra! Már most elkezdheted! Csak szeretned kell az embereket. A földön semmi sem ad nagyobb boldogságot, mint a szeretet. A mennyben is ez lesz a dolgunk: szeretni, örökké („a szeretet soha el nem múlik”, 1Kor 13,8), nem pedig bambán bámulni Istent.” Tulajdonképpen a szentmise is – amelyet egyedül csak a pap mutathat be – Jézus szeretetáldozatát újítja meg, és azt hirdeti, hogy egyedül a szeretet tud Mennysországot elővarázsolni, teremteni.

Persze nagyon nehéz az önzésből átfordulni a szeretetbe. De megéri. Abban a közösségben, ahol szeretik egymást, jelen van Isten. (Istenhez különben is csak az embereken keresztül lehet eljutni, az emberek megkerülésével nem.) És ahol ott van Isten, ott van

a Mennysors. Sajnos, kevés ilyen szerető közösség, család, gyülekezet van. De miért ne valósulhatna meg? Miért ne kezdődhetne el számunkra már itt a földön a Mennysors?

2.

A papba mint a boldog életre tanító személybe, mint Jézus bizalmasába bele lehet kapaszkodni. Amikor úgy tűnik, mindennek vége, az emberek vigaszt találnak nála. Ezért az egyre inkább elvallástalanodó falvakban zászlóvivőnek lehet tartani őt. Itt sokan levegőnek nézik a papot, a templomküszöböt nem koptatják, mégis szükségük van arra, hogy időnként észrevegyék, meghallják a papot, amint épp meglengeti zászlóját, és elkiáltja magát a „csatatéren”: Erre vagyunk! Hé, emberek! Erre gyertek! Erre vagyunk!

Ezek után már nem nehéz arra válaszolni, mi a *legfontosabb* ahhoz, hogy valaki jó pap legyen? De a legfontosabb! Nem kell sok. Csak egy, de az nehéz. Épp az kell, ami miatt az öreg professzor dühöngött: szeretni az embereket. Ahogy Jézus. Ez az egy a legfontosabb. (E nélkül a pap, bármilyen tehetséges és buzgó is, sosem lehet jó pap.) De ez valóban nehéz, ha az evangélium szavai szerint akarjuk szeretni őket. Ha a pap a szeretetlenség sötétjét elűző, „tartóra tett lámpa” lesz a közösségében, akkor megízesíti, „megsózza” az „ízetlen” közösségeket (Mt 5,13-15). Ha szereti az embereket, segíti őket, akkor ennél fontosabbat nem tehet, még ha valaki ellenvetné is, hogy ehhez nem kell papnak lenni. A papnak nyilván nem kell a falu leg-

okosabb emberének, sem jó szónoknak, sem briliáns hitoktatónak stb. lennie ahhoz, hogy jó pap legyen. Ha mindenkire, hívőre és hitetlenre, „jókra és gonoszokra” igyekszik egyformán kiárasztani a szeretetét (Mt 5,45), ezzel megjeleníti köztük Jézust, de egyúttal boldoggá tevő tanítását is. Szeretetével egy másfajta világot hoz el ebbe az önző és gyűlölködő világba. Ha szereti azokat is, akiket a többiek nem tartanak szeretetre méltónak s megvetnek, akkor sugározza mindazt, ami Jézust jellemezte: a jóságot, békét, örömet, megelégedettséget, nyugalmat, igénytelenséget. Ezért is szoktuk mondani: a papnak Krisztus képmásának („alter Christus”) kell(ene) lennie!

Most már világosan látjuk, hogy a pap fő feladata a boldog és gyönyörű krisztusi élet tanítása, fölkinálása. Mint a szeretet evangéliumának „szakértője”, az evangélium segítségével és a maga életét is a szeretet legfőbb mércéjéhez igazítva (hisz különben hiteltelen, nincs „aranyfedezete” a szavainak, mint az inflációs pénznek: vizet prédikál, és bort iszik) segíti 180 fokos életfordulathoz a rövidre zárt, a túlvilágot elvető, magukat agyondolgozó-agyonívó, és olykor „pocsék” életű embereket. Akiknél bekövetkezik ez a fordulat, azok megtapasztalják majd, hogy a világon semmi más nem tud olyan boldog életet adni, mint Krisztus követése: a szeretet útja.

Én is azért lettem pap, hogy szerény képességeimmel erre a boldog, szép életre – már a földön elkezdődő Mennysorsra – tanítsak másokat. Sok-sok gyarlóságom ellenére, és fő-

ként Isten segítségével. 38 évnyi szolgálatom után azt mondhatom, *megérte*. Még akkor is, ha sokszor nem tudtam felnőni e legszebb híváshoz. Ha néhány fogadalmamat megszegtem is. Ha sokszor – imáim elhanyagolása miatt – bánatomban és magányomban, a szeretetétől szenvedve, ölelő karokba vágyva, kedvem lett volna is lenni magam. Még ha társtalanságom deformálta is bizonyos dolgokban a személyiséget. Igen, megérte, még ha nem lehetett is kedves feleségem és aranyos gyermekeim. Még ha igazat kell is adnom Bulányi György piaristának: „Isten úgy teremtett minket, hogy minden nő szeressen egy férfit, és minden férfi szeressen egy nőt. Ez képessé tesz bennünket arra, hogy szerelemben essünk, és gyermeket akarjunk attól, akibe beleszerettünk” („Érted vagyok”, 2008. december, 11.). Ezt Jézus így ellenpontozza Máté evangéliumában: „Van, aki a menynek országáért önként lemond a házasságról” (Mt 19,12).

Betlehembe csillag vezette a bölcséket a kis Jézushoz (Mt 2,2). Köszönöm, Istenem, hogy a több milliárd ember közül engem is meghívtál, kiválasztottál egy utat mutató, ici-pici és halovány csillag szerepére, a szolgáló szeretetre. Végy fel majd boldog országodba azokkal együtt, akiknek tanítottam a legszebb tantárgyat, a legfontosabb igazságot: a *szeretetet!* „...Mert akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnék örökkön-örökké, miként a csillagok” (Dán 12,3).

Pribitek László plébános

Az előző írásra adott alábbi választ Pribitek László tudtával és hozzájárulásával közöljük.

Kedves Laci!

Megjött a leveled, benne az alaposan megírt cikkel. Jelzed, hogy kíváncsi vagy a véleményemre. Megírom, de ne neheztedj érte, hanem nézd el őszinteségemet!

Tehát:

1. Csak az tud reális képet festeni, aki mindkét életformát élte. Csak az egyik ismeretében alkotott kép szükségképpen defektes. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy mindkét életforma gyakorlatának ismeretében olyan személy véleménye a helyesebb és valóságot tükröző, aki először

apként, utána nem papként élt. A sorrend fontos. Mert polgári kötés után elvált vagy özvegyen pappá szentelt személy agyának kerekai egészen másként forognak. Ez, gondolom, nem szorul bizonyításra.

2. Semmi új nincs a cikkedben. Csak a szemináriumban hallottak, az olvasmányokból összeszedett „érvek”, az önigazolással kiöltött gondolatok sorjázanak.

3. Átlengi – nemcsak írásodat, hanem a papoknak önmagukról való gondolkodását is – valamiféle narcisztikus szemlélet. Valahogy így: „Idefigyeljete, emberek! Ilyen nincs még egy a földön! Ez a legszebb, a legtöbb, a legnagyobb! Csodáljatok,

és ha nem teszitek, az a ti bajotok. Én vagyok az, aki a leg...”

A cikk elején mindjárt fel is tűnik: „...a legszebb, legfontosabb hivatásról” fog most megnyilatkozni az író. S miközben a forrás vize fölé hajló és önmaga képébe menthetetlenül beleszerető pap csak magát szemléli, a szerelem vakká tevő ereje miatt már nem látja saját ráncait, arcának deformitását, szeme kancsalságát. Elfeledkezik, mondjuk, a pékről, aki minden éjszaka odaáll a dagasztótékno mellé és a kemence forró szája elé, hogy másnap legyen kenyér kisgyerekeknek, felnőtteknek, mindenkinek.

Természetesen lehetne más foglalkozásokat is sorolni. Igaz, azokat nem díszítették fel (vagy nem olyan

fokban) természetfeletti és/vagy szentírási „érvekkel”. Így aztán az évezredek patina, amit folyton mondtak és mondanak a papok önmagukról, elfogadhatóvá, sőt elfogadottá vált milliók előtt. Így már nem is volt érdekes, hogy más milliók viszont nem fogadták el; ők lettek a vakok, akik nem látják az igazságot, vagy akár a gonoszok, a kárhozatra valók.

4. „Szeretném követni Weöres Sándor költőt, aki ezt mondta: Én, amikor írok, minden mondatot úgy írok le, mintha magának Jézus Krisztusnak írnám.” Nem más ez az idézet, mint bizonyíték a mellett, hogy aki hisz, az egész tevékenységét, egész életét Jézus Krisztusnak „írja”. Így a hívő pap is. Ezért nem különb ő más embereknél. Ez kötelessége, mint minden istenhívőnek: visszaadni mindent, önmagamat, annak, akitől az életet kaptam, Istennek.

5. „Még a templomba járók közül sem mindenki bízik a papban”.

Miért? A pap bízik minden templomba járóban? Mi ebben a rossz? Mi ebben az érthetetlen? Hacsak nem az, hogy a pap sértve érzi magát, mert vannak, akik nem hajlandók csodálni őt, amiért ő a „leg... leg... leg...” Micsoda? Nagy buktató a pap számára, ha összekeveri a funkcióját önmagával! Hogy szent dolgokkal foglalkozik, az nem jelenti azt, hogy ettől szentté válik. Efelé törekedni kell. De nemcsak neki, hanem mindenkinek. Egyértelmű a jézusi felszólítás: „Szentek legyetek!” (A mai napig tisztelettel gondolok arra a papra, akitől sokat tanultam. Kapucinus kispapból lett annak idején Esztergomban teológus. Mikor megkérdeztem, miért hagyta ott az innsbrucki kolostort, szerényen ennyit mondott: „Tudod, mert rájöttem, hogy a szerzetesség tökéletes, de a szerzetes nem.”)

Egyébként joggal írhatná le minden templomba járó a fenti mondatot, egy kis módosítással: „Még a papok sem bíznek minden templomba járóban.” Joggal, mondom. De oktanul. Mert miért is bíznanak? Egyáltalán miért fordul is meg ilyen gondolat bárkinek a fejében?

6. „A templomba nem járóknak meg egyszerűen gyanús, fölösleges vagy akár ellenszenves. (Az elmúlt rendszerben igencsak lejáratták őket.)”

Ez egyszerűen nem igaz! Nagyon sok templomba nem járó tiszteli a papokat (= nem gyanús), szívesen beszél velük, időnként tanácsot kér tőlük (= nem felesleges), jó baráti kapcsolatot tart fenn (= nem ellenszenves). Az el-

lenszenv-rokonszenv ugyanis nem szűkíthető le pap és nem pap viszonyára. Ezt talán nem kell most mindenféle érvekkel bizonyítani.

A zárójeles mondathoz, ti. hogy „az elmúlt rendszerben igencsak lejáratták őket”: egyre gyakrabban lehet olvasni hasonló mondatokat, sőt könyveket. Bennem pedig egyre erősödik a meggyőződés, hogy a rafinált és a gondolkodást összezavaró, a konkolyt a tiszta búza közé keverő Sátán sugallja ezeket a mondatokat.

Nemde Jézus mondta, hogy őmiatta üldözés éri a benne hívőket? Hogy gyalázni fogják őket, üldözik, hazugságokkal illetik? De ezekért boldognak mondja őket (ld. Mt 5,11-12). Több olyan személyes ismerősöm van a papok között, akit meghurcoltak, börtönbe csuktak. S még azt is elviselték a börtönből való szabadulás után, hogy az egyházi vezetés gyáva-ságból nem állt melléjük. Ők soha nem kovácsoltak ebből tőkét maguknak. Mert a rehabilitálást, a jutalmat attól várták, aki a boldognak mondta őket. Ezért ők nem a papi arc torzói, hanem széppé tevői. Az őszinte keresők szépnak látják őket. Velük az Egyház nem vesztett, hanem nyert. Ővelük az istentelen hatalom nem lejárta a papokat, hanem dicsőségre emelte. Vagyis megvalósult általuk a sokszor emlegetett mondat: Isten még a rosszból is tud jót előhozni. Nem más ez, mint jele annak a végső győzelemnek, amely Isten diadala a Sátán felett.

7. És most jön a nagyágyú. A cölibátus bekeverése a papi életbe. S a csodálkozás, hogy ezzel kapcsolatban értetlenek az emberek. A baj az, hogy ebben a dologban a papok is értetlenek. Magyarán itt mindent, a tiszta élettől a „jel”-szerepig, a Szentírásból kínlóva előráncigált „érvektől” az Istennek szentelt életig. Mindazt el szokták itt sorolni, amivel a koránál fogva idealizmusra és eszmények elfogadására hajlamos papnövendék töményen találkozik. S legtöbbször úgy gondolja, hogy ha mások is elvállalták, s ki is bírták, ő is vállalja. Nagyot ugrik a sötétbe, azzal a tiszteletteljes bizalommal, hogy Isten majd megsegíti őt ebben az ugrásban. Közben nem mondják meg neki, s ő maga még nem tudja, vagy nem meri végiggondolni (mert profánnak, sőt bűnösnek gondolja, ezt jól a lelkére kötötték) az egyszerű, sőt hétköznapi bölcsességet: A puding próbája az evés. Azaz, ha valamiről meg akarnak győződni, hogy maradéktalanul elfo-

gadjam, ahhoz az kell, hogy teljességgel megismerjem. Különösen, ha az nem elméleti, hanem mindenestül gyakorlati dolog.

Magának a cölibátusnak a léte történelmi fejlődés eredménye. Akit ez érdekel, olvassa el a lexikonok erre vonatkozó adatait. Betartása mindig is probléma volt, és az is marad, amíg ez a szabály létezik.

Általánosságban el lehet mondani, hogy aki egészséges, az derekasan megkínlódja, testében és lelkében egyaránt – akár pap marad, akár (vérző szívvel) elhagyja papi hivatását e miatt az értetlen és értelmetlen szabály miatt.

A katolikus egyház nagy baklövése ez, amivel papjait gyötri. Ha fakultatívvá vagy ajánlottá tenné, mindenképpen önmagának tenne jót. Itt érdemes nemcsak a papok, hanem az üdvösségre rendelt többi ember szempontjából is becsülettel fontolóra venni a dolgot.

Vannak, persze, olyan emberek, akiknek a cölibátus nem jelent gondot. Ők lesznek a „jó” papok a törvény szerint. De ők ugyanilyen „jó” cölebsz kéményseprők, egyetemi tanárok vagy miniszterek lennének.

Vagyis ki kell jelenteni, s nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a cölibátus nem keverhető össze a papsággal, és nem lehet annak feltétele.

8. Ettől kezdve a cikk belebonyolódik az erősen szubjektív szempontokkal tarkított „hivatalos” papi kép taglalásába – mixelve a hivatást a cölibátussal, elmagyarázva a különleges élet létjogosultságát minden más életformával szemben. Mondatonként lehetne taglalni és értelmezni az egész cikket. Ennek azonban gátat kell, hogy szabjon a terjedelem és a józan önmérséklet. Ezért csak a kirívóan irreális kijelentésekre szorítkoznék.

9. Valóban, a papok nem „csodabogarak”. Ezzel tökéletesen egyet lehet érteni. (Kár, hogy bizonyos papok – s nem kevesen – annak tartják magukat, és ezt másokkal is el akarják fogadtatni.) De pont az életformájuk miatt a jó szándékú emberek, s elsősorban a komoly hívők, sajnálják őket. A rossz szándékúak pedig gúnyolják és hazug életének gondolják a papokat. Hát, ami azt illeti, egyik sem rokonszenves vélemény.

10. „...mi ugyanúgy vágyunk ölelő női karokra, nyakunkat átkulcsoló gyerekekre.”

Lám, itt az igazolása az előző pontnak. Ezért sajnálják a papokat a jó emberek, s ezért gúnyolják őket a

rosszak. A jók átélnek a papjaik ebbéli veszteségét, a rosszak meg kiröhögik a papokat, s el sem hiszik, hogy titokban nem kompenzálják magukat (s gyakorta igaz ez a hitük).

Ebből a mondatból kilátszik a papok naivitása, befejezetlensége, a mindennapok ismeretének a hiánya, sem égben, sem földön helyüket nem találó bizonytalansága is. Mert az ölelő női karok időnként nagyot tudnak lökni, s a nyakat átkulcsoló gyerek egy idő múlva – törvényszerűen – más felé nyúl. S az „átkulcsolás” és az „ölelés” helye nagyon hideg, sőt dermesztő tud lenni.

Ettől valóban megvéd a cölibátus, s ezért a pap könnyedén lép át emberi kapcsolatokat, hisz neki tilos az ölelés. Hogy is van? „Meggyónom, s az élet megy tovább.” Persze, hogy mit árt másnak, másoknak, azzal nem kell foglalkozni. Még megzavarná a szép cölebsz életet. Minek is lelkiismeret??? De másoknak legyen ám!!!

11. Hát igen. A Lukács 14,26: „Aki jobban szereti...” Milyen jó, hogy van ez a mondat! Szegény Jézusra lehet kenni ezt a fontos cölibátust. Pedig itt csak arról van szó, hogy „aki hozzám jön”, annak nem szabad jobban szeretnie a családtagjait. Ámde ez vonatkozik mindenkire. Papra és nem papra. Őt mindenekfelett kell szeretni: „teljes szívből, lélekből, elméből”. Sőt egymást is csak őérette, őmiatta. Az egymás iránti szeretet általa erősödik meg igazán. Itt tehát nem megtagadásról, hanem a szeretet és ragaszkodás helyes sorrendjéről van szó. Ezt a jelentést lúgozzák ki a cölibátust makacsul védők, s a mondat lelkét kiölve lökik oda a holt betűt: Nesze, takarózz ezzel, s jól magyarázd be magadnak, s másnak is, hogy íme, a bizonyíték!

12. Nem a „pánszexuális világ” miatt nem kell ragaszkodnia az Egyháznak a cölibátushoz, hanem önmaga miatt, s a papjai miatt.

Önmaga miatt, hogy ne botránkoztasson másokat, hisz „jobb lenne, ha a botrány okozójának malomkővet köténének a nyakára, s a tengerbe dobánák”. És hogy bizonyítsa: tud változtatni azon, amin kell és lehet. S látja valóban, amit fennen hirdet: „Ecclesia semper reformanda.” Miért csak évszázadok után tud bocsánatot kérni? S el lehet-e tüntetni a sebek helyeit a bocsánatkéréssel? Lám, az ökumenizmus milyen göröngyös úton halad. S a cölibátus nem is tanbeli, hanem fegyelmi ügy. Itt a változtatás belső dolog. „Csupán” egy út megnyitása. S ez az út szabadon járható volt az első szá-

zadokban, s később is nagyon sokan jártak rajta, vállalva a tilos tábla miatti lebukást és büntetést.

Nem kell ragaszkodnia az Egyháznak a cölibátushoz a papjai miatt sem. Hogy teljes életet tudjanak élni felelősséggel és példamutatással. Gyenge magyarázkodás, hogy a pap a nap huszonnégy órájában Istené. Végig merik ezt gondolni jó lelkiismerettel a papok? Hány órát töltenek el baráti csevegéssel, poharazgatással, nem is hozzájuk illő haveri – és nem baráti – körben, a tv előtt, az internetet böngészve, ott egyáltalán nem paphoz illő szövegek és képek fölött csámcsogva, az autójukkal furikázva, né tán szégyellni való és tilos kapcsolatok ápolásával?

Nem volna-e Istennek tetsző, embereknek példamutató, ha ezeket az időket feleségére, apró vagy nagyobb gyerekei nevelésére fordítaná a pap? Ha a rábizottakat és azok gondjait teljesen átérezve és megértve segítené őket az üdvösség felé? Ha valóban TESTVÉR tudna lenni? Nem volna-e számára is nagyon fontos és üdvösségére szolgáló, ha a szeretetet nem könyvből s nem lelkiismeret-furdallással töltött, titkolt percekből lopva tanulná, hanem övéi szívéből kinőtt virágként ismerné meg?

13. „A pap sem nem betegápoló, sem nem életmentő.” Ez baj. És tovább: „Sőt, nem is megváltó.” Ez még nagyobb baj. Hát akkor mi? Hát nem „alter Christus”? Akkor pedig nem kötelessége, hogy meggyógyítsa az emberek minden nyomorúságát és minden bajt, ahogyan az Írás mondja? Akkor nem kötelessége, hogy kiegészítse testében Krisztus szenvedését, testének, az egyháznak javára – ahogyan szintén az Írás mondja?

Az meg mi, hogy „megtanítsa már itt a földön az embereket a boldog mennyországi életre”? Hát honnan tudja, honnan tudhatja, hogy milyen az? Hisz „szem nem látta, fül nem hallotta”. A szeretet csak eszköz az üdvösség elérésére, nem maga az üdvösség. S itt a földön kell gyakorolni mind Isten, mind az emberek iránt. Ahogy előírja nekünk a főparancs. S az szeret, aki ápol, életet ment, megvált: beteget látogat, felöltözteti a ruhátlan, ételt-italt ad, ahogyan az Úr mondta. Tettel – és nem szóval.

14. Honnan lehet azt tudni, hogy „megérte, még ha nem lehetett is kedves feleségem és aranyos gyermekeim”? Csak azt mondhatja ki, hogy megérte, akinek mindkettő, ti. a papság és a család megadatott.

Persze, a végső szót Isten mondja ki. Nekünk pedig erősen hinnünk és remélnünk kell, hogy mindannyiunkat magához ölel, akik őszintén keressük Őt. Hisz Ő a Szeretet. S mint tudjuk, ez az egy marad meg.

*

Ki hát a pap? Mi hát a pap?

Hosszúra nyúlt életem folyamán megfigyeltem és meghallgattam sok jó ember véleményét és elvárását. A tőlük tanultakat mondanám el, s velük azonosulok magam is.

a) A pap olyan ember, akiben olthatatlan vágy ég, hogy jókká tegye az embereket, és pedig Jézus tanításával. S ez a vágy akkor is él benne, amikor értelmetlennek látja küszködését. Mert a látszat szerint a Sátán áll győzelemre. S ki az az örült, aki a vesztes oldalára áll? A pap. Mert ő tudja, erősen hiszi, hogy életének garanciája az Úr szava: „Veletek vagyok!”

b) A pap olyan ember, aki figyelmezteti a többi embert a legfontosabb kötelességre: Istent viszont kell szeretni.

Hadd álljon itt egykori teológiai tanárom néhány ide illő szava. Az esztergomi bazilikában konventmiséhez készülődtünk. Dr. László Gábor sajtós mosolyával és stílusával mellém lépett, s megkérdezte: – „Te nyomorult! Szereted te az Úristent?” – „Igyekszem”, feleltem. – „Igyekez”, mondta, „Ő előbb kezdte!”

Lacikám, ennyi lenne. Amint látod, az én nézőpontomból másképp látszanak a dolgok. Ez, azt hiszem, megbocsátható, és főleg megérthető. Különösen Számodra, hisz eléggé régóta ismersz. Az én papi arcom hasonló a tiédhez, csak az enyém tövisektől tépett, földdel szennyezett. Nem is szeretem másoknak mutogatni, csak leginkább az én Uramnak, aki – remélem – megért engem. Hisz az Ő arcát is beszennyezte a föld, amikor értem háromszor is elesett. Az Ő büntelen el-esése minden reményem. Te, pedig, Testvérem, könyörögj értem, hogy szilárd maradjon ez a reményem.

Szeretettel ölellek:

Sági Laci

E válaszlevél szerzőjét – aki személyes jó barátja Pribitek Lászlónak – 1965-ben szentelték pappá, majd hatévi papi szolgálat után megházasodott; négy gyermek apja, jelenleg már nyugdíjas. Elmondása szerint Magyarországon ma 360 megnősült pap él, miközben – például – a székesfehérvári egyházmegye papjainak száma 61.